

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1133
Toplantı Tarihi/Sayısı : 7.12.2022/22
Karar Numarası : 2022/871
Başvuran : A. Y.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, kurumdaki yemeklerin ve televizyon kanallarının yetersiz olduğu iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda, ulusal önleme mekanizması birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda başvuran özetle;

a) Bulunduğu ceza infaz kurumundaki yemeklerin hem kötü hem de porsiyon olarak yetersiz olduğunu, yemeklerin az gelmesinin bu durumun gerekçesi olarak sunulduğunu,

b) Diğer ceza infaz kurumlarında daha fazla televizyon kanalı olmasına rağmen bulunduğu ceza infaz kurumunda yetersiz sayıda televizyon kanalı bulunduğunu, bu konu hakkında diğer mahpuslarla beraber şikayetlerini dile getirdiklerinde yayın kartının eski olduğu ve Adalet Bakanlığında ödenek alınmadığı için kartın değiştirilemediği yanıtını aldıklarını iddia etmekte ve gerekenin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan alınan 03.08.2022 tarihli yazılı görüşte özetle;

a) Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 67'inci maddesine istinaden mahpusların ceza infaz kurumlarında merkezi yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahip olduğu ve merkezi yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, yararlı olmayan yayınların izlenmesini ve dinlenmesini engelleyecek önlemler alınmak suretiyle bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verildiği,

b) 18.12.2021 ve 21.12.2021 tarihleri arasında televizyon kanalları için anket yapıldığı, TV Yayın Listesi Anketi Sonucuna göre en çok izlenmek istenen kanallar arasından hükümlü ve tutuklular için yararlı olacak kanallara öncelik verildiği,

c) Kurumda bulunan hükümlü ve tutuklulara yönelik devam etmekte olan eğitsel ve iyileştirme faaliyetleri kapsamında, kurum merkezi yayın sisteminden her ay değiştirilmek üzere 20'nin üzerinde film ve belgesel gösterimi yapıldığı,

d) Mahpusların istekleri doğrultusunda 2022-2023 futbol sezonu için ücretli futbol kanalına yıllık kurumsal abonelik gerçekleştirildiği,

e) Bakanlık tarafından belirlenen günlük 22 TL iaae bedeli doğrultusunda, yetişkin bir bireyin günlük kalori ihtiyaı gözetilerek uygun yemek menülerinin hazırlandığı, birden fazla ceza infaz kurumunun bulunduğu yerleşke içerisinde yemek dağıtım hizmetinin Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından yerine getirildiği belirtilmiştir.

4. Başvuran, muhatabın yazılı görüşüne karşı cevap yazısını yasal süresi içerisinde Kurumumuza göndermemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; Kurumumuzun *"zgrlğnden mahrum bıraktılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *"n incelemenin yapılması"* başlıklı 48'inci maddesine göre; *"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur."*

7. Mezkur Yönetmelik'in *"Gerekçeli kabul edilmezlik kararı"* başlıklı 67'nci maddesine göre; *"n inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."*

IV. DEğERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen görev kapsamında; başvuranın, yemek ve televizyona ilişkin talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

9. Anayasa Mahkemesine göre; hükümlü veya tutuklular (mahpuslar), Anayasa'nın 19'uncu maddesi kapsamında hukuka uygun bir mahkmiyet kararına bağlı olarak tutma şeklinde değerlendirilebilecek kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı dışında (AYM. B. No: 2014/1711, 23/7/2014, řř29-33) Anayasa'nın ve Sözleşme'nin ortak alanı kapsamında kalan temel hak ve hürriyetlerin tamamına genel olarak sahiptirler. Bununla birlikte cezaevinde tutulmanın kaçınılmaz sonucu olarak suçun önlenmesi ve disiplinin sağlanması gibi cezaevinde güvenliğin sağlanmasına yönelik kabul edilebilir makul gerekliliklerin olması durumunda sahip oldukları haklar sınırlanabilir.

10. Somut başvuruda; başvuranın yemeklerin kötü ve yetersiz olduğu ve yetersiz sayıda televizyon kanalı olduğu iddialarına karşılık muhatap Kurum, günlük iaae doğrultusunda yetişkin bir bireyin günlük kalori ihtiyaı gözetilerek uygun yemek menülerinin hazırlandığını; televizyon kanallarının ise mahpuslar arasında anket yapılarak belirlendiğini, bunun yanında her ay 20'nin üzerinde film ve belgesel gösterimi yapıldığını ifade etmektedir.

11. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un *"Hükümlülerin radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı"* başlıklı 67'nci maddesine göre; *"Hükümlü, ceza infaz kurumlarında merkez yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahiptir. Merkez yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, yararlı olmayan yayınların izlenmesini ve dinlenmesini engelleyecek önlemler alınmak suretiyle bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verilir. Bu cihazlar, bedeli kendisi tarafından ödenmek koşuluyla hükümlü adına kurumca satın alınır."* Aynı maddenin 4'üncü fıkrasına göre; *"Bu haklar, tehlikeli hlde bulunan veya örgüt mensubu hükümlüler bakımından kısıtlanabilir."*

12. Her ne kadar başvuran tarafından yemeklerin kötü ve yetersiz olduğu iddia edilmekte ise de; Muhatap Kurumun cevabi yazısından edinilen, yemeklerin Bakanlık tarafından belirlenen günlük iaae bedelinin elverdiği ölçüde kalori hesabı yapılarak hazırlandığı bilgisi ışığında, başvuranın yemeklerle ilgili bu iddiası yeterli ölçüde temellendirilmemiş olarak değerlendirilmektedir.

13. 5275 sayılı Kanun, mahpusların radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkının olduğunu hüküm altına almış olmakla birlikte televizyon kanalı sayısı ile ilgili bir alt sınır öngörmemiş olup bu husus idarenin takdir yetkisi kapsamındadır. İncelenen belgelerden, Kurumda mahpuslara izletilecek televizyon kanallarının anket yapılarak belirlendiği ve farklı türlerde 23 kanalın bulunduğu, buna ek olarak film ve belgesel gösterimlerinin yapıldığı anlaşılmaktadır. Televizyon kanallarının sayısının her ceza infaz kurumunda aynı olması ise idare açısından yasal bir yükümlülük değildir.

14. Sonuç olarak; yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki televizyon kanallarının yetersiz olduğu iddiası açıkça dayanaktan yoksun, yemeklerin kötü ve yetersiz olduğu iddiası ise yeterli düzeyde temellendirilmemiş olarak değerlendirilmektedir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesine göre; *"Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."* Açıklanan gerekçeler doğrultusunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle **"kabul edilmez"** olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 07.12.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aışan TİRYAKİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmailAYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi